

ชื่อเรื่อง	ความสามารถของเชื้อราสร้างสารพิษออกคราทอกซิน เอ แยกจากข้าวกล้องของไทย
ผู้แต่ง	สุภารัตน์ เขาแก้ว ชาญัญญา ช่วยศรีนวล ธนภูมิ มณีบุญ พรรณรพี เอี่ยมทวีเจริญ และวารภามหากาญจนกุล
ที่มา	วารสารวิทยาศาสตร์เกษตร 44 (3พิเศษ): 303-306, 2556.
คำสำคัญ	ออกคราทอกซิน เอ; ข้าวกล้องไทย; <i>Aspergillus</i> spp.

บทคัดย่อ

ออกคราทอกซิน เอ (Ochratoxin A) เป็นสารพิษเชื้อราที่เป็นพิษต่อไตสร้างจากเชื้อราในกลุ่ม *Aspergillus* spp. และ *Penicillium* spp. ในผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรเช่น ข้าวที่รายงานว่าการปนเปื้อนเชื้อราในกลุ่มนี้และพบสารพิษจากเชื้อราดังกล่าว วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้เพื่อตรวจหาเชื้อราที่มีความสามารถในการสร้างสารพิษออกคราทอกซิน เอ จากตัวอย่างข้าวกล้องจำนวน 20 จังหวัดจากภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยในช่วงปี 2554 แยกเชื้อให้บริสุทธิ์บนอาหาร Malt extract agar (MEA) บ่มที่อุณหภูมิ 30 องศาเซลเซียส ตรวจวิเคราะห์หาปริมาณสารพิษออกคราทอกซิน เอ ด้วยวิธี Thin Layer Chromatography (TLC) พบว่า 80 ไอโซเลตที่แยกได้เป็นสายพันธุ์ *Aspergillus* spp. ทั้งหมด และมีความสามารถสร้างออกคราทอกซิน เอ ได้ 25 ไอโซเลต หรือร้อยละ 31.25 พบไอโซเลตที่ผลิตสารพิษได้สูงคือให้ค่าความสัมพัทธ์ของสัดส่วนความเข้มข้นของออกคราทอกซิน เอ สูงเมื่อเปรียบเทียบกับการสร้างสารพิษจากเชื้อรามาตรฐาน *A. ochraceus* TISTR 3557 ตั้งแต่ 0.1 – 0.5 หน่วย จำนวน 7 สายพันธุ์ ส่วนไอโซเลตที่ผลิตสารพิษได้ปานกลางและน้อย (<0.009 - < 0.1) จำนวน 10 และ 8 สายพันธุ์ตามลำดับ สรุปได้ว่ามีเชื้อราที่สร้างสารพิษออกคราทอกซิน เอ ในข้าวกล้องไทยและมีความสามารถในการสร้างปริมาณสารพิษที่แตกต่างกัน ข้อมูลดังกล่าวเป็นประโยชน์ในการประเมินความเสี่ยงของออกคราทอกซิน เอ เพื่อทำให้ทราบสถานการณ์ความปลอดภัยของข้าวกล้องที่ใช้บริโภคของประเทศไทยต่อไป